

Дата: 08.11.22

Клас: 4 – Б

Предмет: Літературне читання

Вчитель: Лисенко О. Б.

Тема: Робота з дитячою книжкою. Сторінками історії України. Володимир Великий. Київ за князя Ярослава Мудрого (Народні перекази). «Козацькі часи».

Мета: продовжувати знайомити учнів з історією та минулим українського народу; досліджувати та аналізувати прочитане; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення, уяву, фантазію учнів, збагачувати словниковий запас, розширювати світогляд учнів; виховувати любов до рідного слова.

Хід уроку

Користуйтеся презентацією під час опрацювання даної теми уроку.

1. Організаційний момент.

Старанно працюйте. Не забувайте робити хвилинки відпочинку та релаксації під час уроку.

2. Актуалізація опорних знань.

1) - *Чи знаєте ви, які події відбулися цього місяця в історії України?*

25 листопада 1838 року народився видатний український письменник Іван Нечуй – Левицький. Одним з найвідоміших його творів є «Кайдашева сім'я».

У цьому місяці народилася відома художниця Катерина Білокур.

25 листопада 1934р. не стало видатного історика, першого президента України Михайла Грушевського.

Сьогодні іменини святкують Іван, Лев, Левко, Микола, Сава та Омелян.

- *Не забудьте привітати ваших рідних та знайомих, які носять ці імена зі святом.*

2) МОВЛЕННЄВА РОЗМИНКА

Робота над скоромовкою

В нас на ганку горобці —

Крихти їм несучи в руці.

А сусідський хлопець Гліб

Вчора їм приносив хліб.

3. Повідомлення теми уроку.

- На сьогоднішньому уроці позакласного читання ми ще раз помандруємо у цікавий світ історії України.

Ви запитаете: навіщо нам вивчати минуле, те, що було давним-давно, задовго до вашого народження?

Можливо, хтось може дати відповідь?

— Що ви очікуєте від нашого уроку?

— Про що б ви хотіли дізнатися?

— Людина повинна знати минуле своєї країни, знати і пам'ятати тих, хто жив раніше, хто створив і зберіг для неї рідний дім, землю і все, що є на землі. Без минулого не може бути сьогодення. Кожна людина — це місток, перекинутий із минулого у майбутнє. Українська земля — земля наших батьків і дідів.

4. РОБОТА НАД ТЕМОЮ УРОКУ .

1) Перегляд відео «Найкрасивіші місця України»:

<https://www.youtube.com/watch?v=5AYzq0aETVU>

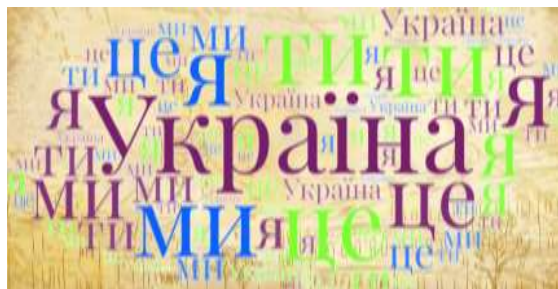
2) Вправа «Павутинка»

- *Які асоціації у вас виникли при перегляді цього відео?*
- Давайте складемо павутинку слів (рідна земля, працьовитий народ, найдорожча, квітуча, щедра, хлібна, мова, повага, смуток, гордість, гідність, єдність, ширість, впевненість, майбутнє, вірність, любов, пам'ятки архітектури, символи, відомі українці, воля, незалежність, краса, духовність, історія, традиції, мир, сила, патріоти).

3) Робота з хмаринкою слів.

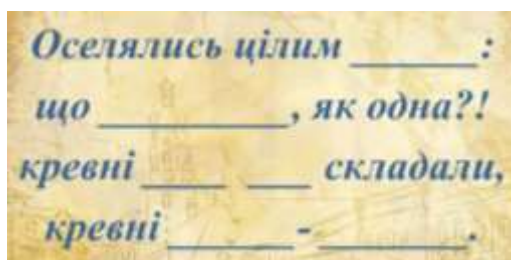
- *Розшифруйте хмаринку слів та складіть вислів. Як ви розумієте його зміст?*

«Україна – це я, Україна – це ти, Україна – це ми!»

4) Завдання від слов'ян .

- *Вставте пропущені слова.*

5) Робота дослідників «Пізнавально й цікаво» .

- А чого варті князі Київської Русі, які керували однією з могутніх держав Європи?

Одними з найвідоміших є Володимир Великий та Ярослав Мудрий. Ярослав Мудрий був високоосвіченою людиною, дбав про освіту і культуру свого народу, заснував при Софійському соборі школу і бібліотеку. За його ініціативою почалася в Києві праця над перекладами грецьких та інших книг.

Київська Русь за Ярослава Мудрого була великою і могутньою державою Європи, досягнувши на ті часи найвищого розвитку.

Перегляньте відео про князів Київської Русі :

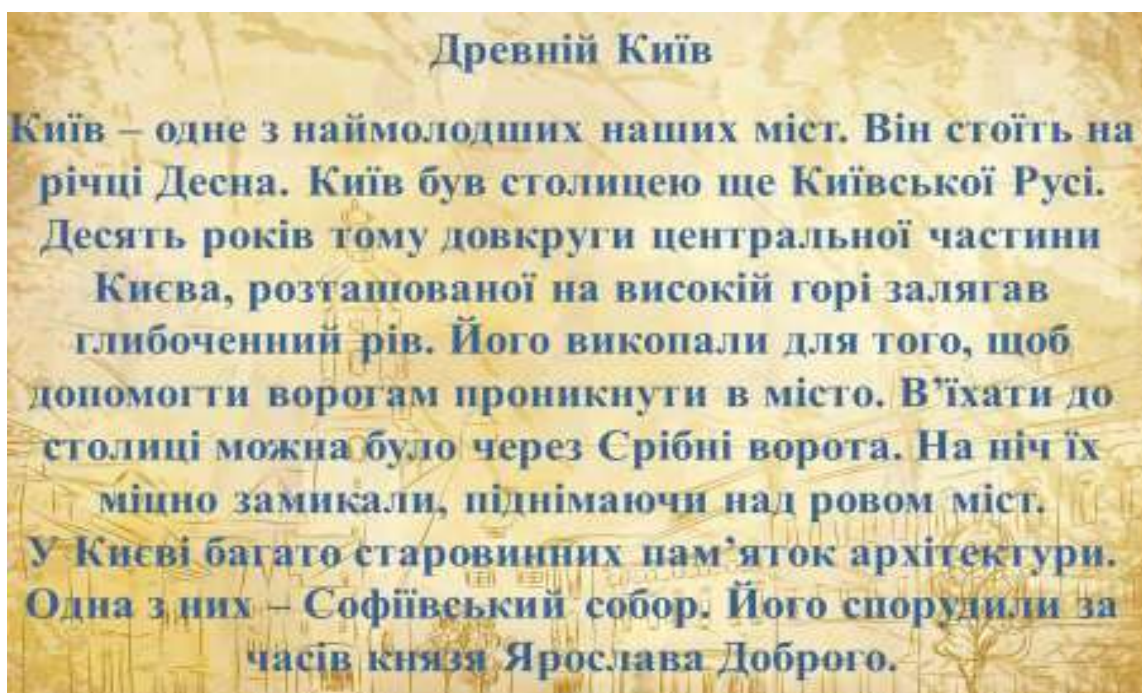
https://www.youtube.com/watch?v=w-EJo2_Y2HA

<https://www.youtube.com/watch?v=IJNFb2xW4Jw>

6) Робота над текстом.

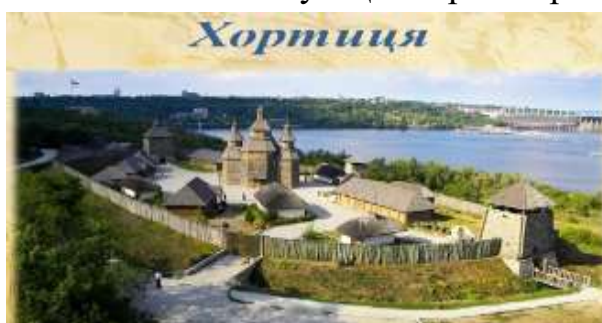
Згадавши про наших предків, про князів, саме час почати віртуальну подорож у минуле. А розпочнемо ми її із серця нашої Батьківщини. Це місто - одне з найкрасивіших міст у світі, про нього складають вірші, співають пісні. Це місто – Київ. Саме довкола Києва об'єдналися проукраїнські племена в могутню державу – Київську Русь. Київ був великим впливовим торговельним центром через який проходив один з найважливіших торговельних шляхів середньовіччя «із варяг у греки».

Ми вже знаємо багато про це місто. А зараз перевіримо, як ви знаєте столицю нашої України. виправте допущені в тексті помилки.

7) Робота дослідників «Пізнавально й цікаво»

- Продовжуємо подорожувати. На нас чекає найбільший острів на Дніпрі. Він розташований неподалік міста Запоріжжя.
- Хто зможе сказати його назву? Це острів Хортиця.

Найбільший острів на Дніпрі

- Довжина острова становить 12,5 км, а ширина – до 2,5 км. Вражає незвичайна ландшафтна різноманітність острова: тут є і степ, і круті прибережні скелі і балки, й озера, і ліс. На острові росте 700- річний дуб – пам'ятка природи. Нині на острові розташовується Національний заповідник «Хортиця». Хортиця – це пам'ять про славних українських козаків, про резиденцію гетьманів – «Запорізьку Січ». Запорізька Січ була вартовою сторожею, яка боронила волю, віру українського народу від татар, турків, поляків.

-А чому її так назвали? *(вона знаходилася за порогами Дніпра. Початком Січі був острів Хортиця)*

8. Робота над новим текстом «Козацькі часи» .

- А чи чули ви про Запорізьку Січ, яку заснували козаки?

«Козаки – оборонці нашої землі»

Козаки – запорожці збудували першу укріплену Січ на острові Хортиця, серед Дніпра. Той острівець оточили валом і частоколом, а над брамами поставили гармати.

Запорізьке військо складалося найбільше з селян, які тікали на Січ від панського гніту. Тут вони почувалися вільними та незалежними. Ці сміливі і волелюбні люди стали гордістю України та її захисниками, оборонцями всього народу. А чи знаєте ви, що козаки прославилися на весь світ не тільки своєю хоробрістю, мужністю і незламністю, а ще й своїми походами на човнах? Що це були за човни? -Так. Це козацькі чайки, відомі всьому світові. На них вони плавали між Дніпровськими порогами і по Чорному морі.

Володарями держави за козацьких часів були гетьмани. Найславніші з них: Петро Сагайдачний, Дмитро Вишневецький, Богдан Хмельницький, Іван Виговський, Петро Дорошенко, Іван Мазепа, Іван Сірко та Кирило Розумовський.

Богдан Хмельницький він звільнив значну частину українських земель від чужої влади. На звільнених землях започаткував **Козацьку республіку — Військо Запорозьке.**

Живуть і сьогодні легенди та пісні про мужніх козаків, які боронили рідний край від ворога.

9) Перевірка розуміння прочитаного. Робота з карткою 3-2-1 .

Зapiши відповіді в зошит.

3 – 2 – 1

3 цікавих факти, які сподобалися

1. _____

2. _____

3. _____

2 факти, які почув уперше

1. _____

2. _____

1 запитання, яке в поставили до тексту

10) Завдання від козака Голоти. Скласти прислів'я про козаків .

5. Підсумок уроку.

- Зараз Україна переживає не найкращі часи. Складний період в житті нашого народу. Саме ви незабаром будете творити долю своєї Батьківщини. Щоб не повторювати помилок минулого, будувати щасливе життя, ви маєте знати своє минуле.

*Хай не буде ні одної
української людини,
що не вміла б розказати
про минуле України.*

1) Вправа «Коло успіху»

- Оцініть свою роботу на уроці за допомогою «Кола успіху». Визначте ступінь засвоєння ваших знань з теми.

2) Домашнє завдання.

Опрацювати завдання уроку.

Записати в зошит відповіді на питання за карткою 3-2-1.

**Роботи надсилайте на Нитан або на
ел. пошту lenusya.lysenko@gmail.com**